

משרד התקשורת
אגף פיקוח בנק הדואר

פונקציית ביקורת פנימית

הוראת ניהול תקין לפי סעיף 88 יד(א) לחוק הדואר

פונקציית ביקורת פנימית

תוכן עניינים:

4	סמכות
4	תחולה
4	פרק א' - פרשנות
4	הגדרות
6	פרק ב' - כללי
6	מבוא
7	פרק ג' - מאפייני הפונקציה
7	פונקציה קבועה
7	פונקציה בלתי תלויה ואובייקטיבית
7	מעמד הפונקציה
8	כפיפות הפונקציה
8	ניגוד עניינים
8	עובדי פונקציית הביקורת הפנימית
8	סקירת הפונקציה
8	פונקציה אובייקטיבית וחסרת פניות
9	מניעת ניגוד עניינים
9	כשירות מקצועית
10	פרק ד' - תפקידי הפונקציה
10	תפקידי הפונקציה
11	תפקידי הביקורת הפנימית בתהליך הפנימי להערכת ההון בבנק הדואר
11	ייעוץ ביחס לבקורות הפנימיות
12	פרק ה' - כתב מינוי (צ'ארטר)
12	פרק ו' - היקף פעילות

פונקציית ביקורת פנימית

12	פרק ז' - שיטות עבודה .....
12	כללי .....
13	נוהל עבודה לביקורת הפנימית .....
14	תכנית עבודה ומיקוד סיכון .....
15	תכנית עבודה ומיקוד סיכון .....
15	מפרט ביקורת .....
15	תיעוד עבודת הביקורת .....
15	דוח הביקורת ותפוצתו .....
16	ממצאים חריגים .....
16	מעקב אחר תיקון ליקויים .....
16	פרק ח' - המבקר הפנימי .....
16	תפקידי המבקר הפנימי .....
17	מינוי והפסקת כהונה .....
17	פרק ט' - דיווחי הפונקציה .....
18	פרק י' - מיקור חוץ של ביקורת פנימית .....
18	כללים .....
19	חזרה למיקור חוץ .....
19	פרק י"א - תחילה .....

פונקציית ביקורת פנימית

1. סמכות

בהתאם לסמכותי לפי סעיף 88 יד(א) לחוק הדואר, התשמ"ו-1986, אני קובע הוראות אלה:

2. תחולה

הוראה זו תחול על חברת דואר ישראל בע"מ בנותנה את השירותים הכספיים לפי הוראות פרק ו'1 לחוק הדואר התשמ"ו-1986.

סעיפים 3.3(י), 21 ו-22 בהוראה שלהלן הנוגעים להון העצמי של בנק הדואר ייכנסו לתוקף החל ממועד כניסתה לתוקף של הוראת ניהול תקין - ההון העצמי המזערי הנדרש מחברת בנק הדואר בע"מ כתנאי למתן השירותים הכספיים לפי הוראת סעיף 88 יד(ב) לחוק הדואר התשמ"ו-1986.

פרק א' - פרשנות

3. הגדרות

- "בנק הדואר" או "בנק" - החברה בנותנה את השירותים הכספיים לפי הוראות סעיף 88 א(א) לחוק הדואר;
- "המפקח" - המפקח על בנק הדואר במשרד התקשורת;
- "הסדר מיקור חוץ של ביקורת פנימית" - הסכם בין בנק הדואר לבין ספק מיקור חוץ לצורך אספקת שירותי ביקורת פנימית.
- "הרישיון" - רשיון כללי לחברת דואר ישראל בע"מ למתן שירותי דואר, שירותים כספיים מטעם החברה הבת ושירותים נוספים.
- "חברת הדואר או החברה" - חברת דואר ישראל בע"מ;
- "חוק הביקורת הפנימית" - חוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992;
- "חוק הדואר" - חוק הדואר, התשמ"ו-1986;
- "חוק החברות" - חוק החברות, התשנ"ט-1999;
- "יחידות דואר" - סוכנויות, סניפים ובתי דואר הפזורים בכל רחבי הארץ.
- "מבקר פנימי" - ראש פונקציית הביקורת הפנימית בבנק הדואר;
- "עובדי פונקציית הביקורת הפנימית" - עובדי בנק הדואר המבצעים משימות ביקורת פנימית;

פונקציית ביקורת פנימית

פרק א' - פרשנות (המשך)

"פונקציית הביקורת הפנימית" או "הפונקציה"

- פונקציה מעריכה בלתי תלויה, המבצעת פעילות הבטחה אובייקטיבית (objective assurance) אשר נועדה להוסיף ערך ולשפר את פעולות בנק הדואר. פונקציית הביקורת הפנימית מסייעת לבנק הדואר להשיג את יעדיו על-ידי הבאת גישה שיטתית ודיסציפלינארית לשם הערכה ושיפור האפקטיביות של תהליכי ניהול סיכונים, מערכות הבקרה הפנימיות, לרבות בקורות על הדיווח הכספי והממשל התאגידי, בנוגע לכול קווי העסקים של בנק הדואר, ובכלל זה השמירה על החוק, הוראות המפקח, טוהר מידות, החיסכון והיעילות.

"קווי עסקים"

- יחידות המטה, היחידות העסקיות ופונקציות מייצרות הכנסה אחרות, היחידות התפעוליות והמחלקות השונות, וכן פעילויות אחרות בהן עוסק בנק הדואר המהוות את כלל בנק הדואר. בהתאם להוראת המפקח בנושא ניהול סיכונים, על הנהלת בנק הדואר להגדיר מהם קווי העסקים לצורך כינון ממשל ניהול סיכונים יעיל¹.

"קרוב"

- כהגדרתו בסעיף 1 לחוק החברות;

¹ לפירוט נוסף ראה גם הוראת ניהול תקין בנושא ניהול סיכונים.

פונקציית ביקורת פנימית

פרק ב' - כללי

4. מבוא

- 4.1 ממשל תאגידי נאות הינו אחד מתנאי הסף לתפקוד יעיל ואפקטיבי של בנק הדואר והוא מהווה רכיב חיוני להבטחת יציבותו של בנק הדואר ולהגנה על לקוחותיו, אין חולק על כך שאחד הרכיבים החיוניים לממשל תאגידי הינו קיום ממשל ניהול סיכונים נאות, המתבסס על שלושה קווי הגנה: ממשל ניהול סיכונים קווי עסקים, פונקציית ניהול סיכונים בלתי תלויה ופונקציית ביקורת פנימית - בראשות המבקר הפנימי².
- 4.2 המציאות המורכבת והדינאמית אשר תחת מגבלותיה פועל בנק הדואר מחייבת את בנק הדואר להפעיל פונקציית ביקורת פנימית לשמירה על ציות מלא ונאות למילוי כלל חובותיו בתחומים השונים.
- 4.3 בכדי לאפשר לפונקציית הביקורת הפנימית בבנק הדואר למלא את תפקידה באופן נאות, על חברת הדואר ובנק הדואר לוודא, לכול הפחות, קיום עקרונות אלו:
- (א) **אחריות הדירקטוריון** - דירקטוריון בנק הדואר הוא בעל האחריות להבטיח שההנהלה הבכירה של בנק הדואר קובעת ומשמרת: מערכת של בקורות פנימיות הולמות ואפקטיביות; מערכת מדידה להערכת הסיכונים השונים בפעילות בנק הדואר; מערכת להתאמת רמת הנזילות לסיכונים של בנק הדואר ושיטות מתאימות לניטור ציות לחוקים, לתקנות, למדיניות פנימיות ולהוראות המפקח שפורסמו בנושאים אלו.
- לפחות אחת לשנה על הדירקטוריון לסקור את מערכת הבקרה הפנימית ואת תהליכי ניהול הסיכונים;
- (ב) **אחריות ההנהלה** - ההנהלה הבכירה של בנק הדואר אחראית לפיתוח תהליכים לזיהוי, למדידה, לניטור ולבקרה של סיכונים הכרוכים בפעילות בנק הדואר. לפחות אחת לשנה על ההנהלה הבכירה בבנק הדואר לדווח לדירקטוריון על היקף מערכת הבקרה הפנימית, על תפקודה ועל תהליך ניהול הסיכונים.
- (ג) **סיוע להנהלה ולדירקטוריון בתפקידם הפיקוחי** - ביקורת פנימית היא חלק מתהליך ניטור מתמשך של מערכת הבקורות הפנימיות בגוף הפיננסי, וחלק מהתהליך הפנימי להערכת הסיכונים ולניהולם, וזאת בשל היותה פונקציה המספקת הערכה בלתי תלויה. ככזו, פונקציית הביקורת הפנימית מסייעת להנהלה ולדירקטוריון באופן יעיל ואפקטיבי במילוי האחריות המוטלות עליהם כמתואר לעיל;
- (ד) **כתב מינוי** - בנק הדואר ינסח כתב מינוי (צ'ארטר) לפונקציית הביקורת הפנימית. בכתב המינוי יוגדרו מעמדה סמכויותיה ותפקידה של פונקציית הביקורת הפנימית בתוך בנק הדואר;
- (ה) כל פעילות בנק הדואר תיכלל בהיקף עבודת פונקציית הביקורת הפנימית;
- (ו) בתהליך הפנימי להערכת ההון בבנק הדואר, פונקציית הביקורת הפנימית - או גורם בלתי תלוי אחר - תבצע באופן סדיר סקירה בלתי תלויה של ממשל ניהול הסיכונים, שמישמת על-ידי הבנק לצורך אמידת היחס שבין הסיכונים לבין רמת ההון של הבנק, וכן של המתודולוגיה שפותחה לניטור הציות למדיניות ההון העצמאית. בעניין זה, ראה גם נושא מדיניות ניהול הסיכונים שבהוראת ניהול תקין - ההון העצמי המזער ל חברת בנק הדואר כתנאי למתן השירותים הכספיים;
- (ז) **היקף עבודה** - עבודת פונקציית הביקורת הפנימית כוללת הכנת תוכנית עבודה, בדיקה והערכה של המידע הזמין, העברת הממצאים לגורמים הרלוונטיים ומעקב אחר המלצות ונושאים;

² לפירוט נוסף ראה גם הוראת ניהול תקין בנושא ניהול סיכונים.

פונקציית ביקורת פנימית

פרק ב' - כללי (המשך)

4. מבוא (המשך)

- (ח) המבקר הפנימי יהיה אחראי להבטיח שהפונקציה תציית לעקרונות ביקורת פנימית נאותים;
- (ט) **מיקור חוץ** - על הדירקטוריון ועל ההנהלה הבכירה של בנק הדואר מוטלת האחריות להבטיח שמערכת הבקרה הפנימית והביקורת הפנימית הולמות את מאפייני פעילות בנק הדואר וגודלו, ופועלות בצורה אפקטיבית, גם אם פעולות ביקורת פנימית הועברו למיקור חוץ.
- (י) קיומה של פונקציית ביקורת פנימית נאותה, בעלת מאפיינים כאמור להלן בפרק ג' בנושא מאפייני הפונקציה.

פרק ג' - מאפייני הפונקציה

פונקציה קבועה

5. (א) בנק הדואר חייב להיות בעל פונקציית ביקורת פנימית קבועה;
- (ב) ההנהלה הבכירה תנקוט בכל הצעדים הדרושים במסגרת מילוי חובותיה ואחריותה, כך שבנק הדואר יוכל, באופן מתמשך, להסתמך על פונקציית ביקורת פנימית הולמת המתאימה לגודלו ולמאפייני פעילותו;
- (ג) צעדים אלה כוללים הקצאת משאבים, לרבות כוח אדם, המתאימים לפונקציית הביקורת הפנימית לצורך השגת יעדיה.
6. ההנהלה הבכירה תבטיח כי פונקציית הביקורת הפנימית תעודכן באופן מלא בהתפתחויות חדשות, יוזמות, מוצרים ושינויים תפעוליים כדי להבטיח שכל הסיכונים הנלווים יזוהו בשלב מוקדם.

פונקציה בלתי תלויה ואובייקטיבית

7. פונקציית הביקורת הפנימית של בנק הדואר תהיה בלתי תלויה בפעילויות המבוקרות, ובתהליכי הבקרה הפנימית השוטפים. כלומר, לפונקציית הביקורת הפנימית יינתן מעמד נאות בתוך בנק הדואר, והיא תבצע את משימותיה באובייקטיביות וללא משוא פנים. משמע אובייקטיבית, עליה להיות בעמדה בה תוכל לבצע את עבודתה באופן בלתי מוטה וללא התערבות.

מעמד הפונקציה

8. לפונקציית הביקורת הפנימית יינתן מעמד נאות בתוך בנק הדואר:
- (א) פונקציית הביקורת הפנימית תהיה מסוגלת לבצע ביזמתה את משימתה בכל המחלקות והפונקציות של בנק הדואר, ובנוגע לכל תחומי הפעילות של בנק הדואר;
- (ב) פונקציית הביקורת הפנימית תהיה משוחררת לדווח על ממצאיה ועל הערכותיה, ולחשוף אותם בתוך בנק הדואר.

פונקציית ביקורת פנימית

פרק ג' - מאפייני הפונקציה (המשך)

כפיפות הפונקציה

9. פונקציית הביקורת הפנימית תהיה כפופה ישירות ליושב-ראש הדירקטוריון, בהתאם למסגרת הממשל התאגידי. למבקר הפנימי תהיה הסמכות לתקשר ישירות וביוזמתו, עם חברי ועדת הביקורת, עם יושב-ראש הדירקטוריון, עם חברי הדירקטוריון או עם רואה החשבון המבקר כאשר ראוי, והכול על-פי כללים שיקבע בנק הדואר בכתב המינוי של פונקציית הביקורת הפנימית, לרבות, בהתייחס להוראות המפקח.

ניגוד עניינים

- 10.** המבקר הפנימי ועובדי פונקציית הביקורת הפנימית לא יהיו בניגוד עניינים עם בנק הדואר:
- (א) לא יכהן כמבקר פנימי או כעובד פונקציית הביקורת הפנימית אדם שהוא בעל עניין בבנק, נושא משרה בבנק או קרוב של אחד מאלה, וכן רואה החשבון המבקר או מי מטעמו. לעניין זה, "נושא משרה" כהגדרתו בסעיף 1 לחוק החברות;
- (ב) מבקר פנימי ועובדי פונקציית הביקורת הפנימית לא ימלאו מחוץ לבנק הדואר תפקיד היוצר או העלול ליצור ניגוד עניינים עם תפקידם בפונקציית הביקורת הפנימית של בנק הדואר.
- (ג) בנושא זה, ראה גם האמור בסעיפים 11, 12, 15 ו-16 להלן.

עובדי פונקציית הביקורת הפנימית

- 11.** (א) לא יתמנה אדם לעובד בפונקציית הביקורת הפנימית, אלא בהסכמת המבקר הפנימי;
- (ב) עובדי פונקציית הביקורת הפנימית והפועלים מטעם המבקר הפנימי לצרכי הביקורת הפנימית, יקבלו הוראות בענייני ביקורת רק מהמבקר הפנימי או מי מטעמו;
- (ג) לא יופסקו שירותו של עובד פונקציית הביקורת הפנימית, ללא הסכמתו של המבקר הפנימי;
- 12.** עובדי פונקציית הביקורת הפנימית לא ימלאו בבנק הדואר תפקיד נוסף, זולת הממונה על תלונות הציבור או הממונה על תלונות עובדים, ואף זאת רק אם אין בכך כדי לפגוע במילוי תפקידם העיקרי כנדרש.
- 13.** תגמול עובדי פונקציית הביקורת הפנימית יהיה עקבי עם היעדים של פונקציית הביקורת הפנימית באופן שלא יצור תמריצים לעובדים בניגוד למטרות ולמאפייני הפונקציה.

סקירת הפונקציה

14. אחת לחמש שנים לפחות, פונקציית הביקורת הפנימית תיסקר באופן בלתי תלוי. סקירה זו תתבצע על-ידי גוף בלתי תלוי, כפי שייקבע על-ידי ועדת הביקורת.

פונקציה אובייקטיבית וחסרת פניות

15. פונקציית הביקורת הפנימית תהיה אובייקטיבית וללא משוא פנים.

פונקציית ביקורת פנימית

פרק ג' - מאפייני הפונקציה (המשך)

מניעת ניגוד עניינים

16. פונקציית הביקורת הפנימית תימנע ממצב של ניגוד עניינים. לצורך כך יש לבצע:

- (א) ציוות עובדי פונקציית הביקורת הפנימית צריך להתבצע ברוטציה תקופתית כשהדבר אפשרי;
  - (ב) עובדי פונקציית הביקורת הפנימית, שגויסו מתוך בנק הדואר או שפעלו במסגרת קווי העסקים, לא יבקרו פעילויות או תפקידים שמילאו אותם למשך תקופה של 12 חודשים ממועד סיום הפעילות או התפקיד כאמור.
17. פונקציית הביקורת הפנימית לא תהיה מעורבת בפעילויות ובבקורות שוטפות של בנק הדואר או בבחירת אמצעי בקרה פנימית או ביישומם.
- אף על-פי כן, הדרישה להיעדר משוא פנים אינה שוללת את האפשרות שהנהלה הבכירה תבקש מפונקציית הביקורת הפנימית חוות דעת בנושאים ספציפיים הנוגעים לעקרונות הבקרה הפנימית שיש לציית להם, כמפורט בסעיף 23 להלן.

כשירות מקצועית

- 18. (א) הכשירות המקצועית של עובדי פונקציית הביקורת הפנימית ושל פונקציית הביקורת הפנימית בכללותה חיונית לתפקודה התקין;
  - (ב) תשומת לב מיוחדת תינתן לידע, לניסיון ולכשירות מספקת של עובדי הפונקציה ושל העומד בראשה לצורך בדיקת כל תחומי הפעילות של בנק הדואר.
19. (א) המיומנות המקצועית של עובדי פונקציית הביקורת הפנימית, וכן המוטיבציה וההכשרה המתמשכת שלהם, הם תנאים מוקדמים לאפקטיביות של פונקציית הביקורת הפנימית;
- (ב) כל עובדי פונקציית הביקורת הפנימית יהיו בעלי ידע עדכני מספיק לגבי שיטות ביקורת, ובעלי הבנה לגבי פעילויות בנקאיות בכלל ופעילות קווי העסקים בפרט;
  - (ג) יש לשמר את המיומנות המקצועית באמצעות הכשרה שיטתית ומתמשכת של כל אחד מעובדי פונקציית הביקורת הפנימית.
20. יש להעריך את הכשירות המקצועית של עובדי פונקציית הביקורת הפנימית תוך התחשבות במספר שיקולים:

(א) אופי התפקיד והיכולת של העובדים בפונקציה:

- (1) לאסוף מידע;
- (2) לתקשר בכתב ובעל פה עם גורמים שונים בבנק הדואר לצורך ביצוע משימות הביקורת;
- (3) לזהות ולהעריך חריגה מסטנדרטים מקובלים, נהלים, חקיקה רלוונטית והוראות המפקח;
- (4) לזהות בעיות קיימות או בעיות פוטנציאליות ולהרחיב את נהלי הביקורת בהתאם;

(ב) ההתפתחות במורכבות הטכנית של פעילויות בנק הדואר; ו-

(ג) העלייה במגוון המשימות שעל פונקציית הביקורת הפנימית ליטול על עצמה, כתוצאה מהתפתחויות במגזר הפיננסי ובשירותי בנק הדואר.

פונקציית ביקורת פנימית

פרק ד' - תפקידי הפונקציה

תפקידי הפונקציה

- 21.** פונקציית הביקורת הפנימית מסייעת לדירקטוריון ולהנהלה לעמוד באופן יעיל ואפקטיבי באחריות המוטלת עליהם. תפקידי פונקציית הביקורת הפנימית יכללו, בין היתר, את הבדיקות בתחומים הבאים:
- (א) **אפקטיביות הבקרה הפנימית** - בדיקה והערכה של ההתאמה והאפקטיביות של מערכת הבקרה הפנימית, ושל האופן שבו ממומשת האחריות שהוטלה עליה;
- (ב) **ציות** - הערכת ציות בנק הדואר למדיניות הבנק ולנהליו, בכלל זה יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון והנחיותיו בנושא ניהול הסיכונים;
- (ג) **תהליכי ניהול סיכונים** - סקירת היישום והאפקטיביות של ממשל ניהול הסיכונים בבנק הדואר, לרבות קיום, יישום ואפקטיביות מסגרת ניהול הסיכונים שהוגדרה, וכן בנושא בקרות סיכונים (ניתנים לכימות ושאינם ניתנים לכימות), ובנושא ניהול סיכוני הונאה בכללותו ובנושא הערכת הפוטנציאל להתרחשות הונאה;
- (ד) **סקירת מערכות** - סקירת המערכות שנקבעו להבטחת הציות לדרישות החוק והמפקח, לקוד האתי, לנהלי הבנק וליישום מדיניות הבנק;
- (ה) **סקירת מערכות המידע האלקטרוני** - סקירת והערכת אמינות והמשכיות מערכת המידע האלקטרוני בכללותה;
- (ו) **מהימנות זמינות דיווחים** - סקירת מהימנות (לרבות יושרה, דיוק ושלמות) זמינות המידע הניהולי, החשבונאי והפיננסי, לרבות הדיווחים בעניין ניהול בקרת הסיכונים והמידע המשמש בהכנת הדיווחים הפיננסיים;
- (ז) **שמירה על נכסים** - סקירת האמצעים הננקטים לשמירה על נכסי חברת הדואר;
- (ח) סקירת הערכת הלימות ההון ביחס להערכת הסיכון, כאמור בסעיפים: 3.3(ו'), 21 ו-22;
- (ט) **חיסכון ויעילות** - הערכת החיסכון והיעילות בתפעול בנק הדואר;
- (י) **תפקוד תהליכים** - בחינה של עסקאות ושל תפקוד תהליכים ספציפיים בבקרה הפנימית;
- (יא) **ציות להוראות כול חוק והרישיון** - תקינות הפעולות של בנק הדואר מבחינת השמירה על הוראות כול חוק והוראות הרישיון;
- (יב) **ציות להוראות המפקח** - תקינות הפעולות של בנק הדואר מבחינת ציות להוראות המפקח;
- (יג) הערכת תפקוד קווי העסקים;
- (יד) ביצוע של בדיקות מיוחדות;
- (טו) בחינת המהימנות והתזמון של הדיווחים למפקח;
- (טז) **הוראות נוספות לעניין תפקידי הביקורת הפנימית יהיו כמפורט בהוראות אחרות שפורסמו על-ידי המפקח;**

פונקציית ביקורת פנימית

פרק ד' - תפקידי הפונקציה (המשך)

תפקידי הביקורת הפנימית בתהליך הפנימי להערכת ההון בבנק הדואר

- 22.** בתהליך הפנימי להערכת ההון בבנק, על הבנק לקבוע מי הם האחראים לסקירת הליך הערכת הלימות ההון. הסקירה יכולה להתבצע על-ידי פונקציית הביקורת הפנימית או על-ידי גורם אחר בלתי תלוי, במידה מספקת, בפעילויות הבנק.
- 23.** אנו סבורים כי על דירקטוריון והנהלת בנק הדואר לקבוע מדיניות עצמאית למדידת הסיכונים הרלוונטיים לצורך אמידת ההון העצמי הנדרש לחברת בנק הדואר, וכן לקבוע מדיניות עצמאית לניהול הסיכונים, תוך קביעת מודלים פנימיים לניהול כול אחד ואחד מן הסיכונים בהתאם להיקף ואופי פעילות בנק הדואר. כמו-כן, אנו סבורים כי יש לקיים מערך פיקוח ובקרה אחר ניהול הסיכונים ומדידתם. נוסף, על דירקטוריון והנהלת הבנק לדון, לבחון ולקבוע את סכום ההון העצמי כנגד סיכונים שעל הבנק לשמור ולרתק בגין פעילותו בהתאם לאמור לעיל, ובכפוף לכך שסכום ההון העצמי כנגד סיכונים לא יפחת מהסך שנקבע על-ידי המפקח כאמור בהוראת ניהול תקין - ההון העצמי המזערי לחברת בנק הדואר כתנאי למתן השירותים הכספיים בהתאם להוראות סעיף 88(ב)(2) לחוק הדואר. ולכן, פונקציית הביקורת הפנימית, או גורם אחר בלתי תלוי, יבצעו באופן קבוע סקירה בלתי תלויה של ממשל ניהול הסיכונים שמושם על-ידי הבנק לאומדן ההון העצמי כנגד סיכונים הנדרש לחברת בנק הדואר ושל המודלים הפנימיים כאמור לעיל.

ייעוץ ביחס לבקורות הפנימיות

- 24.** ההנהלה הבכירה רשאית לבקש מפונקציית הביקורת הפנימית חוות דעת בנושאים ספציפיים הנוגעים לעקרונות הבקרה הפנימית שיש לציית להם.

(א) כך למשל, הנהלה בכירה יכולה, מטעמי יעילות, לבקש חוות דעת כשהיא שוקלת:

- (1) ארגון מחדש בבנק הדואר;
  - (2) התחלת פעילות חדשה חשובה או מסוכנת;
  - (3) הקמה או ארגון מחדש של מערכות בקרת סיכון, מערכות מידע ניהוליות או מערכות טכנולוגיות מידע.
- (ב) ביצוע משימות ייעוץ אלה יהיה מטלה משנית ביחס לביצוע הביקורת, ובשום אופן לא יפגעו בביצוע המשימות הבסיסיות, באחריות ובאי התלות של פונקציית הביקורת הפנימית. בהתאם, בדוחות ביקורת פנימית יכולות להופיע המלצות ביחס לכשלים ולחולשות, וכן הצעות לשיפור הבקורות הפנימיות;
- (ג) בכל מקרה, האחריות הסופית על הפיתוח והיישום של הבקורות בבנק הדואר נותרת בידי ההנהלה;
- (ד) למען הסר ספק, פונקציית הביקורת הפנימית לא תאשר, תעצב או תיישם מדיניות תפעוליות או פרוצדורות הקשורות לייעוץ שניתן על ידה.

פונקציית ביקורת פנימית

פרק ה' - כתב מינוי (צ'ארטר)

25. בנק הדואר ינסח כתב מינוי (צ'ארטר), אשר מחזק את מעמדה ואת סמכותה של פונקציית הביקורת הפנימית בתוך בנק הדואר. כתב המינוי יופץ לכול קווי העסקים והפונקציות של בנק הדואר.
26. כתב המינוי יכלול לפחות את הנושאים הבאים:
- (א) היעדים והיקף הפעילות של פונקציית הביקורת הפנימית;
  - (ב) המעמד של פונקציית הביקורת הפנימית בארגון, סמכויותיה, תחומי אחריותה ויחסיה עם שאר פונקציות הבקרה;
  - (ג) חובת הדיווח (accountability) של המבקר הפנימי;
  - (ד) התנאים והמצבים בהם פונקציית הביקורת הפנימית יכולה להידרש לספק ייעוץ או לבצע משימות מיוחדות.
27. כתב המינוי יעגן את זכותה של פונקציית הביקורת הפנימית ליזום, לקבל גישה ישירה ולתקשר עם כל אחד מעובדי בנק הדואר, לבדיקת כל פעילות של בנק הדואר, בכלל זה גישה לכל הרשומות, התיקים או הנתונים הקיימים בבנק, ובכלל זה גם מידע ניהולי ופרוטוקולים של כל הגופים המייעצים ומקבלי החלטות, ככל שהדבר נדרש לביצוע משימותיה.
28. כתב המינוי ינסח, יבחן ויעודכן אחת לתקופה על-ידי פונקציית הביקורת הפנימית. ועדת הביקורת תדון ותמליץ בפני הדירקטוריון על אישור כתב המינוי של הפונקציה.

פרק ו' - היקף פעילות

29. כל פעילות של בנק הדואר תיכלל בהיקף הפעילות של פונקציית הביקורת הפנימית. פונקציית הביקורת הפנימית לא תתמקד במחלקה, ביחידת דואר, בפעילות מטה או בכל פעילות מסוימת אחרת, אלא תקיף את כול קווי העסקים של בנק הדואר.
30. לפונקציית הביקורת הפנימית תינתן גישה לכל הרשומות, התיקים או הנתונים של בנק הדואר, בכלל זה מידע ניהולי ופרוטוקולים של הגופים המייעצים או מקבלי החלטות, ככל שהדבר רלוונטי לביצוע משימותיה, והכל כמפורט בסעיפים 9 ו-10 לחוק הביקורת הפנימית והוראות אחרות של המפקח.
31. פונקציית הביקורת הפנימית יכולה להיעזר, במסגרת ביצוע משימותיה, במידע שדווח על-ידי מחלקות הבקרה השונות. אף על-פי כן, פונקציית הביקורת הפנימית תישאר אחראית לבדיקה ולהערכה של תפקודה ההולם של הבקרה הפנימית בקשר עם פעילות בנק הדואר.

פרק ז' - שיטות עבודה

כללי

32. הביקורת הפנימית נחלקת לסוגים שונים:
- (א) הביקורת הפיננסית, מטרתה להעריך את מהימנות המערכת והמידע החשבונאיים, ובכך את המהימנות של הדוחות הכספיים המבוססים עליהם;

פונקציית ביקורת פנימית

פרק ז' - שיטות עבודה (המשך)

- (ב) ביקורת הציות, מטרתה להעריך את האיכות ואת ההתאמה של המערכות שנבנו על מנת להבטיח ציות לחוקים, לדרישות המפקח, למדיניות ולנהלים;
- (ג) הביקורת התפעולית, מטרתה להעריך את האיכות ואת ההתאמה של מערכות ושל תהליכים אחרים, לנתח את המבנה הארגוני בגישה ביקורתית, ולהעריך את נאותות השיטות והמשאבים בנוגע למשימה;
- (ד) ביקורת הניהול, מטרתה להעריך את איכות גישת ההנהלה לסיכונים ולבקורות במסגרת יעדי בנק הדואר.

33. פונקציית הביקורת הפנימית תבדוק את כל פעילויות בנק הדואר בכל קווי העסקים ותעריך אותן. לפיכך, פונקציית הביקורת הפנימית לא תתמקד בסוג מסוים של ביקורת, אלא תנקוט בסוג הביקורת המתאים ביותר, בהתחשב ביעד הביקורת שיש להשיג.

נוהל עבודה לביקורת הפנימית

- 34.** פונקציית הביקורת הפנימית תסדיר את עבודתה בנוהל עבודה כתוב. נוהל עבודת הביקורת יעסוק, בין היתר, בנושאים אלה:
- (א) דרך הכנת תכנית העבודה השנתית והרב-שנתית;
- (ב) המבנה הארגוני של בנק הדואר, מעודכן ומפורט לפי כול קווי העסקים;
- (ג) האמצעים שיינקטו כדי להבטיח את איכות עבודת הביקורת, לרבות:
- (1) בדיקה בידי האחראי על ביקורת מסוימת, כדי לוודא שהביקורת בוצעה בהתאם למפרט הביקורת ולתכנית הביקורת;
  - (2) ריכוז הממצאים בניירות עבודה מתאימים;
  - (3) דרך אימות הממצאים לפני משלוח דוח הביקורת.
- (ד) סוגי המסמכים שיש למסור למבקר הפנימי, ובכלל זה דוחות שהועברו למפקח;
- (ה) דרך עריכת דוח ביקורת;
- (ו) תפוצת דוחות הביקורת לגורמים נוספים;
- (ז) הליכי המעקב אחר תשובות המבוקר;
- (ח) הגדרת הגורם המוסמך לאשר סיום טיפול בדוח הביקורת;
- (ט) קביעת לוחות זמנים לדיווחים השונים לוועדת הביקורת;
- (י) שיתוף הפעולה עם רואה החשבון המבקר. לרבות מניעת כפילויות מיותרות עם עבודת רואה החשבון המבקר. שיתוף פעולה של מאמצי הביקורת כולל: מפגשים תקופתיים שנדונים בהם נושאים בעלי עניין הדדי והבנה משותפת בדבר טכניקות, שיטות וטרמינולוגיית ביקורת.

פונקציית ביקורת פנימית

פרק ז' - שיטות עבודה (המשך)

תכנית עבודה ומיקוד סיכון

35. פונקציית הביקורת הפנימית תעריך ותנתח את רמת הסיכון הגלום בנוגע לכל הפעילויות של בנק הדואר, לרבות בהתייחס להערכת הסיכון המובנה ולהערכת יעילות מערכת הבקרה הפנימית והשלמה כנגד אותם סיכונים. על בסיס תוצאות ניתוח הסיכון, תיקבע תכנית עבודה שנתית ורב-שנתית (להלן - "תכנית עבודה"), אשר תיקח בחשבון גם את רמת הסיכון הגלום בקווי העסקים וגם את יעילות הבקורות, כאמור. התכנית תביא בחשבון גם את ההתפתחויות והחידושים הצפויים, את הסיכון הגבוה הקיים בדרך כלל בפעילויות חדשות, ואת הכוונה לבצע ביקורת של כל הפעילויות המהותיות בתוך פרק זמן סביר (עקרון מחזור ביקורת, לדוגמה שלוש שנים). כל הסוגיות הללו, יקבעו את היקף, טיב ותדירות המטלות שיבוצעו.

36. פונקציית הביקורת הפנימית תכין תכנית עבודה לכל המשימות לביצוע. תכנית העבודה תכלול את העיתוי והתדירות של כול עבודת ביקורת פנימית מתוכננת. תכנית העבודה תתבסס על הערכת בקרת סיכונים שיטתית, כאמור לעיל. הערכת בקרת סיכונים מהווה תיעוד להבנת פונקציית הביקורת הפנימית את הפעילויות המשמעותיות בבנק, וכן את הסיכונים הגלומים בהן. על פונקציית הביקורת הפנימית לקבוע בכתב את עקרונות מתודולוגיית הערכת הסיכון, ועליה לעדכן את העקרונות באופן שוטף, על מנת לשקף שינויים במערכת הבקרה הפנימית או בתהליכי העבודה, ושילובם של קווי עסקים חדשים.

37. בתוכנית העבודה יופיעו, בין היתר, פרטים ומידע רלוונטי בנושאים אלה:

(א) נושאי הביקורת;

(ב) פירוט כוח האדם שיועסק בביקורות, כשירותו המקצועית הנדרשת ומשאבים נדרשים אחרים, לרבות התייחסות לשימוש במיקור חוץ;

(ג) לוחות הזמנים לביצוע הביקורות;

(ד) ביקורות מעקב שתתבצענה תוך זמן סביר לאחר תיקון הליקוי;

(ה) תקצוב זמן למטלות ולפעילויות אחרות כדוגמת בדיקות ספציפיות, חוות דעת שיש לתת והכשרה;

(ו) תוכנית העבודה תתבסס בין היתר על-פי הפירוט הבא:

(1) הגדרה בכתב של התפקידים בכל קו עסקים, כפי שנקבעה בידיה על-פי תרשים ארגוני מעודכן, כאמור לעיל בנושא נוהל עבודה לביקורת הפנימית;

(2) מיפוי מוקדי הסיכון בפעילויות השונות של בנק הדואר;

(3) מיפוי מוקדי הסיכון למעילות והונאות;

(4) הדוח המפורט שהכין רואה החשבון המבקר;

(5) התדירות המזערית שקבע המבקר הפנימי לביצוע הביקורות, תוך התייחסות נפרדת לתדירות הביקורות ביחידות הדואר. התדירות המזערית צריכה להתייחס לתקופה שבה אמור המבקר הפנימי לבקר את תחומי הפעילות העיקריים של כל קווי העסקים.

38. תכנית העבודה תיסקר ותתעדכן באופן סדיר בכל עת שנדרש.

פונקציית ביקורת פנימית

פרק ז' - שיטות עבודה (המשך)

תכנית עבודה ומיקוד סיכון

39. תכנית העבודה תיקבע על-ידי פונקציית הביקורת הפנימית, ותובא לדיון בוועדת הביקורת שתמליץ בפני הדירקטוריון על אישורה. אישור זה נועד בין היתר לוודא שבנק הדואר ידאג לכך שיוקצו המשאבים המתאימים לרשות פונקציית הביקורת הפנימית.

מפרט ביקורת

40. יש להכין מפרט ביקורת לכל נושא ביקורת. המפרט יתאר את היעדים ואת קווי המתאר של עבודת הביקורת הנחשבים נחוצים להשגתם. זהו כלי גמיש באופן יחסי, אשר יש להתאימו, להשלימו ולעדכנו בהתאם לצורך ובהתאם לסיכונים שזוהו.

41. במפרט הביקורת יופיעו בין היתר:

- (א) אזכור הרישיון, חוקים והוראות המפקח הנוגעים לנושאים המבוקרים;
- (ב) רשימה מפורטת של הוראות למבקר בדבר דרך ביצוע הביקורת בפועל. הביקורת תעסוק, בין היתר, בנהלי העבודה בפעילות המבוקרת, כמפורט להלן:

- (1) אימות קיומם של נוהלי עבודה מעודכנים בתחום הפעילות המבוקרת;
- (2) הערכת הנהלים, אשר צריכה להתייחס, בין היתר, לעניינים הבאים:

- א. שלמות הנהלים,
- ב. ציון מפורש של כותבי הנוהל, האחראים לקיום האמור בנוהל, קווי העסקים או האורגנים עליהם חל הנוהל והתאריך בו עודכן הנוהל לאחרונה;
- ג. האמור בהוראות כול חוק והוראות המפקח החלים על הפעילות המבוקרת;
- ד. קביעת אמצעי בקרה פנימית בנושא המבוקר.

(3) איתור חריגות מנהלי עבודה.

תיעוד עבודת הביקורת

42. הליכי הביקורת הם חלק ממשימת הביקורת והם יתועדו בניירות עבודה. ניירות העבודה ישקפו את הבדיקות שבוצעו וידגישו את ההערכות שהוצגו בדוח הביקורת. ניירות העבודה ייערכו על-פי שיטה קבועה ומוגדרת היטב. שיטה כזו חייבת לכלול מידע מספק שיוודא שהמשימה בוצעה כהלכה, ושיאפשר לאחרים לבדוק את האופן בו היא בוצעה.

43. פונקציית הביקורת הפנימית תשמור תיעוד של המשימות שבוצעו ושל דוחות הביקורת שהופצו.

דוח הביקורת ותפוצתו

44. בסמוך לאחר ביצוע הביקורת יערך דוח ביקורת בכתב, ובו יפורטו הממצאים - בין אם קיימת או לא קיימת הסכמה עליהם במועד סיום המטלה - המסקנות וההמלצות של פונקציית הביקורת הפנימית. בדוח הביקורת יצינו מטרת הביקורת והיקפה, וכן הערכת מסגרת הבקרה הפנימית המבוקרת, כאשר ניתן, והחשיבות היחסית של הכשלים שנתגלו ושל ההמלצות שניתנו וכן תגובת הגורמים המבוקרים.

פונקציית ביקורת פנימית

פרק ז' - שיטות עבודה (המשך)

45. (א) המבקר הפנימי יגיש דין וחשבון על ממצאיו לגורמים הבאים בחברת הדואר: ליושב־ראש הדירקטוריון, ליושב־ראש ועדת הביקורת, למנהל הכללי של חברת הדואר, למנהל בנק הדואר, למנהלי קווי העסקים המבוקרים ולכל גורם רלוונטי אחר כפי שהמבקר הפנימי מצא לנכון, וכן יפיץ, בעיקרון, את דוח הביקורת במתכונת של תקציר מנהלים להנהלה הבכירה בבנק הדואר.

(ב) דין וחשבון של עניינים שהמבקר הפנימי בדק לאור הנחייתם של יושב־ראש הדירקטוריון או של יושב־ראש ועדת הביקורת יוגש לגורם שהנחה לבצע את הבדיקה האמורה.

ממצאים חריגים

46. המבקר הפנימי ידווח ללא דיחוי על ממצאים חריגים ליושב־ראש הדירקטוריון, ליושב־ראש ועדת הביקורת ולמנהל הכללי של חברת הדואר.

(א) אם במהלך ביקורת בבנק העלה המבקר הפנימי ממצאים חריגים הנוגעים לפעילות הדירקטוריון של הבנק, ידווח עליהם ליושב־ראש הדירקטוריון וליושב־ראש ועדת הביקורת.

(ב) היה המבקר הפנימי סבור כי לא ננקטו צעדים לתיקון הפגמים שדיווח עליהם לפי סעיף (א) יעלה את העניין לידיעת מליאת הדירקטוריון.

מעקב אחר תיקון ליקויים

47. פונקציית הביקורת הפנימית תעקוב אחר יישום המלצותיה על מנת לראות האם הן מיושמות. סטאטוס יישום ההמלצות ידווח, לפחות אחת לחצי שנה, על־ידי פונקציית הביקורת הפנימית אל ועדת הביקורת.

48. המנכ"ל ומנהלי קווי העסקים המבוקרים יודאו כי הממצאים שהעלתה פונקציית הביקורת הפנימית מטופלים כראוי. על כן, עליהם לאשר פרוצדורה, שתיקבע על־ידי פונקציית הביקורת הפנימית, אשר תבטיח את ההתייחסות להמלצות פונקציית הביקורת הפנימית, וככל שניתן גם את יישומן המוקדם.

פרק ח' - המבקר הפנימי

49. המבקר הפנימי יהיה במעמד של חבר הנהלה בבנק.

תפקידי המבקר הפנימי

50. המבקר הפנימי יהיה אחראי לביצוען, בין היתר, של הפעולות הבאות:

(א) לפעול על־פי תקנים מקצועיים מקובלים. לעניין זה, על המבקר הפנימי להבטיח ציות לסטנדרטים מקובלים של ביקורת פנימית כדוגמת התקנים המקצועיים של הלשכה העולמית של המבקרים הפנימיים (Institute of Internal Auditors (IIA) או סטנדרטים מחמירים יותר;

(ב) לוודא קביעתו של כתב מינוי, כמפורט בסעיפים 24 - 27;

(ג) להגיש לעיון לוועדת הביקורת, הצעה לתוכנית עבודה שנתית ורב־שנתית;

פונקציית ביקורת פנימית

פרק ח' - המבקר הפנימי (המשך)

- (ד) לוודא קביעתם של מדיניות ונהלי עבודה כתובים עבור עובדי פונקציית הביקורת הפנימית, לרבות בנושאים המופיעים בסעיף 34;
- (ה) להבטיח באופן מתמשך את הכשירות, המקצועית וההדרכה של עובדי פונקציית הביקורת הפנימית, כמפורט בסעיפים 18 - 20 ואת זמינותם של המשאבים הנחוצים;
- (ו) לתת דגש מיוחד למוטיבציה של עובדי פונקציית הביקורת הפנימית ולמודעות שלהם לאיכות;
- (ז) להגיש לאישור ועדת הביקורת, הצעה לתוכנית להבטחת איכות ביחס לכל פעילויות פונקציית הביקורת הפנימית, שתנטר באופן מתמשך את האפקטיביות של הפונקציה. התוכנית תכלול הערכה פנימית שוטפת, שתבוצע על-ידי פונקציית הביקורת הפנימית עצמה, וכן סקירה חיצונית תקופתית, שתבוצע על-ידי גורם חיצוני בלתי תלוי;
- (ח) לייעץ ליושב-ראש ועדת הביקורת בדבר דוחות הביקורת הפנימית המהותיים שיש להביא בשלמותם לדיון בפני ועדת הביקורת.

51. המבקר הפנימי לא ימלא בבנק תפקיד נוסף, זולת הממונה על תלונות הציבור או הממונה על תלונות עובדים, ואף זאת רק אם אין בכך כדי לפגוע במילוי תפקידו כמבקר פנימי כנדרש.

מינוי והפסקת כהונה

- 52.** המבקר הפנימי יעמוד בכל דרישות הדין, ומינויו יאושר בכפוף לתנאים ולמגבלות שהציב המפקח.
- 53.** (א) מינוי המבקר הפנימי והפסקת כהונתו או השעייתו מתפקידו ייעשו בידי הדירקטוריון על-פי הצעת ועדת הביקורת;
- (ב) במקרה של הפסקת כהונה או השעיה מתפקיד, תינתן הזדמנות נאותה למבקר הפנימי לשאת דבריו בישיבת הדירקטוריון, שעליה ניתנה הודעה מראש לדירקטורים בדבר הפסקת הכהונה או השעיה מתפקיד. החלטת הדירקטוריון תתקבל ברוב חבריו.
- 54.** החליט המבקר הפנימי לפרוש מתפקידו, יודיע בכתב לדירקטוריון ולמפקח על בנק הדואר ויפרט את המניעים לפרישתו.

פרק ט' - דיווחי הפונקציה

- 55.** המבקר הפנימי ידווח באופן סדיר ישירות לדירקטוריון, באמצעות ועדת הביקורת, ולמנהל הכללי:
- (א) על יעילות מערכת הבקרה הפנימית.
- (ב) על השגת היעדים של פונקציית הביקורת הפנימית.
- (ג) דיווח חצי שנתי:
- (1) רשימה של כל דוחות הביקורת שהוצאו בחצי השנה המדווחת, בצירוף הממצאים המהותיים, יעדי הביקורת שהוגדרו והיקף הביקורת שבוצע, לפי שיקול דעתו של המבקר;
- (2) רשימה של הדרישות העולות מדוחות ביקורת חיצוניים שהטיפול בהן טרם הושלם ואת מצב הטיפול בהן;

פונקציית ביקורת פנימית

פרק ט' - דיווחי הפונקציה (המשך)

(3) רשימת סטאטוס של יישום המלצות פונקציית הביקורת הפנימית, כמפורט בסעיף 46.

(ד) דיווח שנתי:

(1) דוח ביצוע תכנית העבודה; הדוח יהיה ערוך כך שתתאפשר השוואה בין הביצוע בפועל לתכנית;

(2) דוח סיכום הפעילות של פונקציית הביקורת הפנימית, אשר יכלול תמצית מכול הליקויים המהותיים שהועלו בדוחות הביקורת, ההמלצות של המבקר הפנימי לגבי דרכי התיקון של ליקויים אלה, וכן מסקנות המבקר כתוצאה מהמעקב אחר תיקון ליקויים;

(3) המלצות המבקר הפנימי בדוחות הביקורת שלא התקבלו בידי ההנהלה;

(4) המלצות המבקר הפנימי בדוחות הביקורת שיישומן מתמשך מעבר לתקופה סבירה.

פרק י' - מיקור חוץ של ביקורת פנימית

כללים

56. במידה ותעלה דרישה מבנק הדואר להוציא למיקור חוץ פעילות ביקורת פנימית משמעותית, עליו ליידע את המפקח על בנק הדואר מראש.

57. הדרישות המופיעות בהוראה זו יחולו בהתאמה גם ביחס לפעילויות ביקורת פנימית המבוצעות באמצעות מיקור חוץ.

58. הועברה פעילות למיקור חוץ, על המבקר הפנימי, ככל שהדבר אפשרי, לדאוג שהידע שנקלט מספק מיקור החוץ ייטמע במחלקתו. אחת האפשרויות לכך היא באמצעות שיתוף מבקרים מפונקציית הביקורת הפנימית בעבודה המבוצעת על-ידי ספק מיקור החוץ.

59. ספק מיקור החוץ צריך להיות יציב מבחינה פיננסית ועליו להיות בעל כשירות, ידע מתאים ומומחיות.

60. בנק הדואר ינתח את השפעת השימוש במיקור חוץ של פעילויות ביקורת פנימית על פרופיל הסיכון הכולל של בנק הדואר ועל מערכת הבקרה הפנימית של בנק הדואר.

61. על בנק הדואר לגבש תכנית גיבוי למקרה בו ההתקשרות עם ספק מיקור החוץ מסתיימת באופן פתאומי. בהתחשב בכך שישנם מספר ספקים חלופיים בתחום הביקורת הפנימית, תכנית הגיבוי תתייחס, רוב הזמן, להתקשרות עם ספק חלופי. בהתחשב בפרק הזמן שיידרש לספק החדש, בנק הדואר ישקול את הצורך בהגדלה זמנית מצדו של מאמצי הביקורת הפנימית.

62. במקרים בהם בנק הדואר שוקל להתקשר עם רואה החשבון המבקר לביצוע פעילויות ביקורת פנימית במיקור חוץ, בנק הדואר יפנה למפקח על בנק הדואר בכתב ומראש לקבלת אישור.

פונקציית ביקורת פנימית

פרק י' - מיקור חוץ של ביקורת פנימית (המשך)

חוזה למיקור חוץ

63. ההנהלה הבכירה תוודא שהיא חותמת על חוזה שתוקפו יהיה לפרק זמן מספיק עם ספק מיקור חוץ, וכי ספק מיקור החוץ הינו בעל המומחיות המקצועית הנדרשת, תוך התחשבות במאפיינים של בנק הדואר.
64. הסדר מיקור חוץ של ביקורת פנימית יהיה בכתב, ובחזרה יופיעו, לכל הפחות, הנושאים הבאים:
- (א) הגדרת המשימות של ספק מיקור החוץ וכן הגדרת האחריות המוטלת עליו;
  - (ב) קביעה מפורשת כי המבקר הפנימי חייב לאשר מראש את תכנית הביקורת אותה מתכוון לבצע ספק מיקור החוץ;
  - (ג) קביעה כי לוועדת הביקורת או לנציגים מטעמה, לרואה החשבון המבקר או לנציגים מטעמו, וכן למפקח על בנק הדואר, תהיה גישה, בכל עת, לרשומות המתייחסות למשימותיו של ספק מיקור החוץ, ובכלל זה לתוכנית עבודת הביקורת שלו ולניירות עבודה;
  - (ד) התייחסות לאחריות המבקר הפנימי לאיכות ולאפקטיביות עבודת ספק מיקור החוץ, ולחובתו של ספק מיקור החוץ לספק למבקר הפנימי אמצעים לבחינת עבודת ספק מיקור החוץ, הן במהלך העבודה והן בסיומה;
  - (ה) קביעה כי ספק מיקור החוץ מתחייב להקדיש את המשאבים הנדרשים לביצוע אפקטיבי של משימותיו בכפוף לתוכנית עבודת הביקורת;
  - (ה) קביעת תנאים למקרה של הכנסת שינויים בתנאי החוזה, במיוחד בכל הקשור להרחבת עבודת ביקורת נוכח איתורם של ממצאים משמעותיים.

פרק י"א - תחילה

65. תחילתה של הוראה זו מיום ח' בחשוון תשע"ה, 1 בנובמבר 2014.